



**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII**  
**Autoritate de stat autonomă**

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

**HOTĂRÂREA NR. 366**  
**din data de 14.06.2017**

**Dosar nr. 759/2016**

**Petiția nr. 6950 din 17.11.2016**

**Petent:** [redacted] reprezentat prin Cabinet de Avocatură [redacted]

**Reclamat:** [redacted] Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", str. Mihail Sadoveanu nr.11, loc. Galați, jud. Galați

**Obiect:** presupuse discriminări ale petentului, în calitate de tată (divorțat), de către partea reclamată, [redacted] Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", dezacorduri referitoare la participarea unuia dintre copiii săi la orele de religie și înscrierea unuia dintre copiii petentului în clasa I-a fără acordul tatălui.

**I. Numele, domiciliul sau reședința părților**

**I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților**

**I.1.1** [redacted]

**I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului**

**I.2.1** [redacted] Director, Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", str. Mihail Sadoveanu nr.11, loc. Galați, Jud. Galați

**II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare**

**2.1** Petentul declară că i-au fost încălcate drepturile pe care le are în calitate de părinte în raporturile cu unitatea de învățământ unde studiază fiicele minore ale petentului, respectiv Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", parte reclamată în prezentul dosar. Petentul susține că Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu" i-a furnizat informații "trunchiate ori neconforme cu realitatea", referitoare la situațiile școlare și extrașcolare ale fiicelor minore, școala informând în mod constant doar pe fosta soție a petentului (mama fiicelor acestuia) cu privire la orice aspect al situațiilor școlare și extrașcolare ale fiicelor minore. De asemenea au existat dezacorduri referitoare la participarea unuia dintre copiii săi la orele de religie și înscrierea unuia dintre copiii petentului în clasa I-a fără acordul tatălui.

### III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr.1349 din data de 07.03.2017, a fost citat domnul [REDACTAT] în calitate de petent prin reprezentant legal, pentru data de 28.03.2017. Procedură legal îndeplinită.

3.2 Prin adresa înregistrată cu nr.1349 din data de 07.03.2017, a fost citată doamna [REDACTAT] în calitate de reclamată, pentru data de 28.03.2017. Procedură legal îndeplinită.

### IV. Susținerile părților

#### Susținerile petentului

4.1 Petentul declară că i-au fost încălcate drepturile pe care le are în calitate de părinte în raporturile cu unitatea de învățământ unde studiază fiicele minore ale petentului, respectiv Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", parte reclamată în prezentul dosar. Petentul susține ca Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu" i-a furnizat informații "trunchiate ori neconforme cu realitatea", referitoare la situațiile școlare și extrașcolare ale fiicelor minore, școala informând în mod constant doar pe fosta soție a petentului (mama fiicelor acestuia) cu privire la orice aspect al situațiilor școlare și extrașcolare ale fiicelor minore.

Potentul este de părere că în cadrul raporturilor cu școala, în calitate de parte reclamată, aceasta acționează cu rea-credință, tratându-l în mod diferențiat, școala furnizând informații doar mamei fiicelor sale, practic oferindu-i acesteia o poziție privilegiată.

Potentul susține ca școala, prin reprezentanții săi, adoptă o atitudine ostilă în raporturile cu acesta, cauzată de faptul că este un părinte divorțat și mama copiilor este "tutorele legal", întrucât, de informațiile care de obicei sunt furnizate ambilor părinți, beneficiază doar mama copiilor. Conform declarațiilor petentului, școala a afirmat că "...prin natură, persoana de sex feminin are calități parentale mai bune decât una de sex masculin și deci cu mama trebuie să vorbești în cazul unui divorț, indiferent de calitățile parentale ale tatălui".

Potentul susține că în diferitele ocazii în care a purtat dialoguri cu reprezentanții școlii, respectiv doamna director, aceasta i-a replicat că nu ar avea nimic de discutat cu petentul, fiind un tată divorțat, mama fiind persoana de legătură cu școala și beneficiază de informațiile privind situațiile școlare ale fiicelor.

Potentul, invederând drepturile și obligațiile conferite de lege în calitate de părinte, susține: "Doamnă, sunt părinte! Legea vă obligă să-mi dați informații despre copilul meu", "...nu sunt obligată să vorbesc cu dumneavoastră!, Cum să nu dacă sunt părinte?. Doamna este tutorele legal. Doamnă, am luat-o razna cu toții. Sunt părinte, am toate drepturile ca orice părinte, nu mi le-a luat nimeni ....."

Drept urmare petentul este de părere că fiind privat de informațiile privind situațiile și activitățile școlare ale fiicelor sale, comparativ cu relația privilegiată a mamei fiicelor acestuia, în raporturile cu școala, petentul este discriminat. Petentul a declarat următoarele: "Discriminând tații divorțați încalcă principiul interesului superior al copilului, acesta fiind în acest caz, acela de a-și vedea în mod constant ambii părinți să fie implicați în mod constant în educația și activitățile de dezvoltare ale lui".

De asemenea, petentul afirma că "relația de colaborare școala – tată divorțat din școala dvs. lasă mult de dorit. Deși conform legii în calitate de părinte am calitatea de beneficiar al sistemului de învățământ și de partener al școlii în educația copilului meu, încă din anul 2012 am avut acces la informații referitoare la proprii copii restricționat, suferind un

fel de cenzură, ce urca și cobora în intensitate în funcție de preferințele, stereotipurile și prejudecățile de gen de moment ale dvs.”

4.2 Petentul afirmă că, în conformitate cu legislația în vigoare, în vederea participării fiicelor acestuia la deplasări în excursii, expediții, tabere sau alte activități desfășurate în timpul liber, școala este obligată să obțină acordul în scris al ambilor părinți.

Potentul face trimitere la o excursie organizată în perioada 21-23 octombrie 2016, excursie în care [REDACTED] (mama), le-a însoțit pe cele două fiice ale acestuia. Potentul susține că școala nu numai că nu l-a anunțat sau invitat să participe alături de fiicele sale, dar nici măcar nu a fost înștiințat cu privire la ședința cu părinții în cadrul căreia a fost planificată excursia. Drept urmare potentul se consideră exclus din colectivul de părinți și pe cale de consecință și din viața extrașcolară a fiicelor acestuia.

4.3 Potentul susține că niciodată nu a dorit ca fiicele sale să studieze materia Religie în cadrul orelor de curs. În acest sens, conform probei în scris nr. 44 din dosar, împreună cu mama fiicelor, [REDACTED] au depus la unitatea de învățământ, secretariatul școlii, adresa cu nr. 1614 din 02.09.2013 prin care solicitau în mod explicit ca fiicele celor doi să nu participe la orele de Religie.

De asemenea potentul susține că în conformitate cu Decizia Curții Constituționale a României nr. 669/2014, participă la orele de religie doar elevii care au făcut cerere în acest sens. În cazul minorilor cererile trebuie să fie completate și semnate de către părinții copiilor minori.

Potentul mai susține că fiica sa DC studiază religia contrar solicitărilor sale, aspect confirmat de fiica sa la aproape două luni de la începerea școlii. Drept urmare potentul susține că acest fapt reprezintă o ”formă de îngrădire a exercitării autorității părintești.”

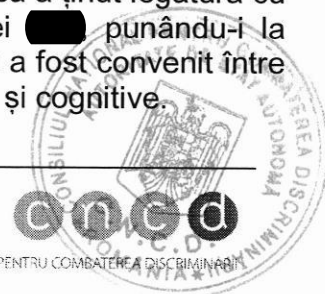
4.4 Potentul susține că a informat conducerea unității școlare, respectiv Școala Gimnazială ”Mihail Sadoveanu” că nu este de acord cu înscrierea fiicei minore [REDACTED] în clasa pregătitoare, în total dezacord și contradicție cu [REDACTED] mama minorei [REDACTED] care la rândul său insistă prin solicitări scrise ca minora sa urmeze cursurile clasei pregătitoare. În acest context, divergențele de opinii ale celor doi părinți conduc către o relație și mai tensionată cu școala, respectiv reprezentanții școlii: director, învățator etc.

În acest context, primind două solicitări opuse din partea părinților, școala a solicitat intervenția Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați, în vederea soluționării situației create. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați, în răspunsul formulat, informează școala că în astfel de situații doar instanța se poate pronunța, conform Legii 272/2004, privind interesul superior al copilului iar, în concordanța cu Legea educației naționale, a recomandat o ”încercare de mediere a conflictului dintre părinți, implicarea specialistilor CJRAE în rezolvarea amiabilă și rapidă a acestei situații.”

Potentul susține ca școala ca urmare a răspunsului primit de la DGASPC, a informat doar pe mama minorelor de prevederile Legii 272/2004 ”omitând însă cu buna știință recomandarea cu privire la medierea propusă (...) Consider că datoria școlii era de a mă înștiința și pe mine despre acea mediere și nu doar pe mama.”

### **Susținerile părții reclamate**

4.5 Partea reclamată declară că în unitatea școlară în care învață cei doi copii ai potentului, urmează cursurile normale 820 de elevi dintre care, 94 dintre aceștia au părinți divorțați și doar potentul depune plângeri referitoare la discriminare sau furnizarea de informații despre situația școlară și extrașcolară. Partea reclamată arată că a ținut legătura cu potentul începând cu anul 2013 cu privire la situația școlară a elevei [REDACTED] punându-i la dispoziție potentului (tatălui), prin intermediul poștei electronice, așa cum a fost convenit între părți, copii a rapoartelor de evaluare a dezvoltării fizice, socio-emoționale și cognitive.



Ca urmare, partea reclamată susține că acuzațiile petentului sunt „vădit nereale și nedovedite, neavând niciun suport legal, pentru că, de fiecare dată, școala a acționat conform prevederilor legale și în interesul superior al copilului, în relația cu ambii părinți. „Petentului, nu i-a fost restricționat accesul la informațiile referitoare la proprii copii, acest fapt fiind dovedit și de corespondența electronică purtată între dumnealui și școală, în intervalul decembrie 2013-2017. L-am informat pe petent cu privire la situația școlară a copiilor săi, excursii, ședințe cu părinții, activități extrașcolare de alt gen, vaccinări, absențe ș.a.) Precizăm că, până în septembrie 2013, doamna învățătoare Roș [REDACTAT] a trimis emailuri de pe adresa personală, nu a instituției, însă, nu întotdeauna domnul [REDACTAT] i s-a adresat corespunzător, uneori făcând referire la viața personală a doamnei învățătoare.

Petentul a primit informații pe email și prin poștă, în luna iunie 2013, însă, avea posibilitatea de a le obține prin participarea la ședințele cu părinții, prin prezența la consultațiile cu părinții sau discutând cu doamna învățătoare cu orice altă ocazie. De asemenea, de câte ori a venit la școală, petentul a avut posibilitatea să solicite și să obțină date referitoare la evoluția școlară a fetelor, însă, de multe ori, dumnealui a preferat doar să le ia la sfârșitul programului școlar, fără a discuta cu doamna învățătoare, ulterior și cu domnul învățător. Chiar din emailul din luna aprilie 2013, menționat de către dumnealui, reiese că în lunile martie și aprilie nu a solicitat informații în mod direct de la doamna învățătoare. Programul special de 8 martie nu ar fi împiedicat-o pe doamna [REDACTAT] să discute cu petentul, însă a preferat să plece fără să-i adreseze vreun cuvânt. Referitor la discuția din 15.01.2013, petentul nu a solicitat în niciun moment informații despre situația școlară a fiicei sale, ci informații referitoare la două documente semnate de către mama copiilor lor.

**4.6** Cu privire la excursia menționată de către domnul [REDACTAT] din intervalul 21- 23 octombrie 2016, partea reclamată declară că nu a fost organizată de către instituția lor de învățământ. Nu au existat și nici nu există documente depuse pentru aprobarea acesteia, pentru că organizatorii au fost părinții elevilor clasei I-a B, domnul învățător fiind doar invitat. Schimbarea traseului inițial, prelungirea duratei excursiei și toate detaliile au fost și sunt responsabilitatea organizatorilor. Unitatea școlară devine responsabilă pentru organizarea acestui gen de activități extrașcolare abia în momentul aprobării dosarului întocmit în acest sens, ceea ce aici nu este cazul. De altfel, din analiza corespondenței, se poate observa că petentul a primit informații despre excursiile școlare organizate de-a lungul timpului. Partea reclamată susține că de fiecare dată a înștiințat ambii părinți cu privire la activitățile școlare și extrașcolare ale copiilor lor, „iar obligația părintelui este de a veni la școală cel puțin o dată pe lună, pentru a discuta cu învățătorul/învățătoarea/dirigintele/diriginta copilului său”.

Părinții au fost invitați la ședința din data de 19.10.2016, printr-un anunț afișat în sala de clasă, iar domnul învățător B. a uitat să solicite trimiterea unui email către petent, iar altă cale de comunicare cu acesta nu a avut. Intenția de a organiza o tabără de vară a fost anunțată părinților la ședința din 24.11.2016, ședință la care petentul nu a fost prezent. De regulă, părinții care lipsesc, din anumite motive de la ședințele cu părinții, se interesează ulterior la cadrul didactic care răspunde de clasă sau la ceilalți părinți, despre informațiile transmise în cadrul acestora. Întrucât, în cazul petentului, nu s-a întâmplat acest lucru, pe 6 decembrie, i s-a transmis un e-mail prin care i se cerea acordul pentru participarea fiicei sale la această tabără. Acordul era necesar pentru stabilirea listei participanților și pentru rezervarea locurilor, nu pentru întocmirea documentației, care s-ar fi tăcut cu aproximativ o lună-două înainte de data desfășurării taberei. Deoarece, pe 12 decembrie, petentul a cerut informații suplimentare, o zi mai târziu, directoarea școlii a insistat să îl contacteze pe domnul învățător, care cunoștea toate detaliile și care era în măsură să le ofere. Tot pe 13 decembrie, într-o discuție telefonică avută cu aceasta, petentului i s-au repetat informațiile și rugămintea de a lua legătura cu domnul învățător, ceea ce nu s-a întâmplat. Bani de avans s-au returnat pentru că locurile s-au ocupat. Un cadru didactic poate însoți maxim 10 elevi într-o excursie

sau tabără, potrivit OMENCS 3637/12.04.2016. Totodată, petentul își manifestă reticența în a plăti pentru o tabără ce va avea loc în vara următoare, dar și în a-și trimite copiii cu un bărbat ("Cine merge cu copiii? Un bărbat merge cu fetițele mele? Dar cui crezi tu că-i las eu copiii?") Indiferent de câte locuri are disponibile pensiunea, domnul învățător tot nu poate lua mai mult de 10 copii în grija sa și nici nu poate impune altui cadru didactic să-l însoțească, pentru a suplimenta numărul de elevi.

Afirmând că ora de religie la clasa I-a B era vinerea, în ultima oră de curs, domnul Damian dovedește că nu cunoaște orarul fiicei sale. Ora de religie era penultima oră, până când orarul a fost schimbat, în luna noiembrie. Pe lângă motivele menționate în declarațiile anterioare, fiica petentului a fost prezentă la orele de religie pentru că ar fi fost traumatizant pentru ea să fie scoasă din clasă, în condițiile în care abia se acomoda cu colegii, venind după un an de stat acasă, în timp ce foștii colegi de grădiniță mergeau la școală. "Ar fi fost mai bine să fie singurul copil căruia să nu i se permită să fie în clasă, să se simtă altfel decât ceilalți colegi? Ar putea fi ignorat un copil care este dornic să fie alături de colegii săi? Cunoaște domnul Damian care-i este dorința." Eleva [REDACTAT] nu a frecventat orele de religie în clasele I-IV, potrivit solicitării părinților ei, din septembrie 2013.

Școala nu a inițiat nicio mediere între doamna [REDACTAT] și petent, adresa DGASPC fiind cu titlul de recomandare.

"Pe lângă acestea, vă rugăm să mai aveți în vedere următoarele: petentul pe lângă drepturi, are și obligații. Potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar, toți părinții au obligația ca cel puțin o dată pe lună să se prezinte la școală să se intereseze despre evoluția copiilor lor. În anul școlar 2016-2017, petentul nu a fost prezent la nicio ședință cu părinții. Deși părinții trebuie să semneze, pentru fiecare elev, un contract educațional, încheiat cu școala, în care sunt prevăzute drepturi și obligații, petentul a refuzat să semneze contractele pentru ambele fiice ale sale. Pentru eleva [REDACTAT] a menționat că i-am trimis prea târziu, fapt explicat la momentul respectiv, iar pentru [REDACTAT] menționând clar că nu dorește."

Chiar dacă nu a semnat contractele, petentul tot are obligația de a respecta Regulamentul școlii. Deși a fost convenit ca emailul să fie mijlocul de comunicare, referitor la fiica sa, [REDACTAT] în decembrie 2013 petentul și-a schimbat adresa de email, iar noua adresa a comunicat-o abia în septembrie 2014. În această perioadă, școala a continuat să trimită informații, deși se primeau notificări că mesajele au eșuat. În școlile din învățământul de stat românesc, nu există departament care să aibă drept sarcină transmiterea informațiilor referitoare la situația școlară, ședințele cu părinții, activitățile extrașcolare și alte evenimente. Această responsabilitate revine cadrului didactic care are clasa sub coordonare (învățător/diriginte). Directorul nu are drept sarcină transmiterea acestora către părinții elevilor. Petentul a fost singurul dintre părinții celor peste 820 de elevi, care a primit informații pe email, nefiind astfel discriminat. Instituția noastră și-a manifestat toată disponibilitatea și bunăvoința. Învățătorul/dirigintele clasei, participării la ședințe, la consultațiile cu părinții, a vizitelor la școală, a discuțiilor cu propriii copii. "Petentul interpretează greșit noțiunea de „furnizare de informații”, înțelegând faptul că școala le trimite automat, lună de lună, tuturor părinților, ceea ce nu este posibil în sistemul de învățământ românesc. Faptul că petentul locuiește în altă țară este ceva asumat de către dumnealui și nu reprezintă un motiv pentru a fi tratat altfel decât ceilalți părinți. De altfel, sunt mulți părinți care muncesc în afara țării, dar care nu au solicitat tratament preferențial."

În acest sens este relevantă comunicarea prin poșta electronică – email, din data de 4 mai 2017 dintre petent și partea reclamată, comunicare în care petentul face următoarele precizări: "...Vă readuc aminte că încă din data de 10.02.2017, pentru binele copiilor mei v-am rugat să nu-mi mai furnizați informații și să obțineți toate acordurile necesare de la mama copiilor. În 31.03.2017 v-am cerut din nou același lucru" și "...vă solicit ca toate acordurile și

deciziile să le obțineți de la mama copiilor, dna [REDACTED] (acordul acesteia suplinindu-l pe al meu)."

Reglementările interne interzic înregistrarea audio sau video în incinta școlii, fără acordul conducerii. Petentul a înregistrat convorbirile cu directorii și cadrele didactice, fără a avea acest acord și fără a înștiința interlocutorii, încălcând de fiecare dată Regulamentul de Organizare și Funcționare a Școlii.

## V. Motivele de fapt și de drept

**5.1 În fapt,** Colegiul Director al CNCD reține faptul că petentul se consideră discriminat de către partea reclamată, urmând a analiza susținerile petentului referitoare la discriminarea sa, ca tată, în raport cu școala. Un alt capăt de cerere se referă la participarea unuia dintre copii la ora de religie deși petentul s-a opus categoric. Ultimul capăt de cerere se referă la înscrierea copilului în clasa I-a fără acordul tatălui.

**5.2 În drept,** potrivit dispozițiilor **art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor**, ce prevede că „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.(2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției. . Pe cale de consecință, avem în vedere faptul că, în ce privește prezenta cauză, au fost invocate din oficiu excepția de tardivitate precum și excepția de necompetență cu privire la săvârșirea unor fapte de natură penală.

**5.3** Analizând petiția și actele depuse la dosar Colegiul director urmează a admite excepția tardivității cu privire la faptele anterioare datei de 17.11.2015.

**5.4** Colegiul director ia act despre faptul că petentul face referire și la săvârșirea unor fapte de natură penală, respectiv fals intelectual și abuz în serviciu, apreciind că analiza unor asemenea fapte excede competenței Consiliului, fiind de competența organelor de urmărire penală.

**5.5** În analiza faptelor sau actelor de discriminare, **Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.** Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Sueda, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

**5.6** În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.** (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

**5.7** Curtea Constituțională a României a statuat cu valoare de principiu că „principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea, astfel încât pentru situații diferite poate exista un



tratament juridic diferit, recunoscându-se dreptul la diferență. (Vezi Decizia nr.70 din 15 decembrie 1993, Decizia nr.307 din 27 decembrie 1994, Decizia nr.139 din 19 noiembrie 1996, Decizia nr.20/2000, Decizia nr.49/2000, Decizia nr.126/2000, Decizia nr.151/2000 si altele) În același sens, cu referire la interpretarea și aplicarea prevederilor art.16 alin.1 si 2 din Constituție, prin Decizia nr.1 din 8 februarie 1994 Plenul Curții Constituționale a statuat că „Principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmarit nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite”.

**5.8** Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

**5.9** Petentul a fost căsătorit , căsătorie desfăcută în anul 2011, prin acordul soților prin procedură notarială. Din căsătorie au rezultat două fiice minore, născute în anul 2006, respectiv în anul 2009. Conform convenției încheiate la notar, soții s-au înțeles ca autoritatea părintescă, în privința fiicelor lor minore, să fie exercitată de către ambii părinți. Astfel, potrivit dispozițiilor articolului 483 din Noul Cod Civil, ambii părinți au atât drepturi cât și obligații cu privire la copiii lor. De fapt, acest ansamblu de drepturi și obligații presupune că, părinții trebuie să ia decizii împreună cu privire la îngrijirea, educația și protecția copilului, supunerea la tratamente medicale precum și administrarea bunurilor sale. În toate deciziile lor, părinții trebuie să aibă permanent în vedere interesul superior al copilului. Mai mult, fie că deciziile se iau de părinți fie de către instanță în cadrul procedurii judiciare, este extrem de important ca întotdeauna la luarea acestora, să fie avut în vedere interesul superior al copilului.

**5.10** Prin prezenta petitie, petentul invocă drept criteriu de discriminare calitatea sa de tată divorțat, apreciind faptul că este supus unui tratament injust tocmai pe baza acestui criteriu.

**5.11** Colegiul director urmează a analiza primul capăt de cerere referitor la săvârșirea unei fapte de discriminare a petentului de către partea reclamată, respectiv prin neinformarea cu privire la activitatea școlară a copiilor, respectiv a participării acestora la o excursie în nordul Moldovei, în intervalul 21-23.10.2016. Colegiul director urmează a se pronunța asupra capătului de cerere ținând cont de actele aflate la dosar, respectiv documentația transmisă prin intermediul poștei electronice, punctul de vedere formulat de către școală, transcriptul discuției purtate între petent, copii și fosta soție, respectiv nota de investigații nr. 181/31.01.2016.

**5.12** Din punctul de vedere formulat de către partea reclamată, înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 2727/17.05.2017, reiese faptul că a existat o excursie, în intervalul 21-23.10.2016, excursie care nu a fost organizată de către unitatea de învățământ, organizatorii fiind părinții clasei [REDACTAT] excursie la care a participat și învățătorul clasei, în calitate de invitat. De altfel, în data de 17.10.2016 petentul a fost informat de către învățătoarea fiicei celei mari cu privire la

o altă excursie care urma să fie organizată de către școală, ceea ce demonstrează faptul că petentul a fost ținut la curent cu activitățile organizate de către unitatea de învățământ.

**5.13** Colegiul urmează a analiza și transcriptul depus de către petent, ca anexă la punctul de vedere înregistrat la CNCD sub nr. 2265/21.04.2017. Din transcript reiese faptul că petentul a fost informat despre faptul că fetele au fost în excursie cu mama lor, la data de 24.10.2016, data la care petentul a fost prezent în țară: "păi am venit aici vineri, sâmbătă, duminică. Am venit să vă iau și să petrec și eu timp cu voi. Și de la școală nu m-a anunțat nimeni, mami nu m-a anunțat, voi nu mi-ați spus nimic. Am venit degeaba aici". "Dar pe mine de ce nu mă anunțați? Mai ales dacă merg și tătică... Dar chiar dacă nu sunt tătică voi să îmi spuneți *Tati, noi nu suntem acasă, plecăm în excursie.*" Din cuprinsul transcriptului respectiv mai reiese faptul că fiecare copil a fost însoțit de către un părinte.

**5.14** Fiind vorba despre custodie comună, obligația de a-l informa pe petent îi revenea mamei, respectiv părintelui la care locuiesc statornic copiii, părinte care este la curent cu toate activitățile care îi privesc pe copii.

**5.15** Având în vedere faptul că excursia nu a fost organizată de către școală și a faptul că a existat acordul celuilalt părinte, părinte care s-a și deplasat în excursia respectivă, Colegiul director, reține cu cinci voturi pentru (Theodora Bertzi, Ilie Dincă, Gheorghiu Luminița, Popa Claudia Sorina, Maria Lazăr) și două voturi (Haller István și Jura Cristian) împotriva faptului că nu au fost săvârșite fapte de discriminare și că nu există obligativitatea școlii să îl informeze pe petent.

**5.16** De altfel, chiar din probatoriul depus de către petent, reiese faptul că școala l-a informat în mod constant cu privire la situația școlară, cu privire la vaccinurile și la prezența copiilor la școală.

**5.17** Cu privire la capătul de cerere referitor la prezența fiicei celei mici la ora de religie, Colegiul director urmează a avea în vedere faptul că există o solicitare a mamei din data de 15.11.2016 prin care dorește înscrierea fiicei celei mici la orele de religie, în anul școlar 2016-2017.

**5.18** Colegiul director urmează a se raporta și la adresa nr. 2652/24.11.2016 (emisă de către unitatea de învățământ) prin care petentul este informat cu privire la faptul că fiica sa cea mică (D.C.) a fost prezentă la ora de religie întrucât aceasta era intercalată cu alte ore de curs și nu putea fi scoasă din clasă având în vedere faptul că nici petentului și nici mama copilului nu au venit cu precizări referitoare la această situație. De asemenea petentul mai este informat despre faptul că mama copilului a solicitat înscrierea la ora de religie, **aspect care nu a putut fi aprobat în lipsa acordului petentului.** Din punctul de vedere al Inspectoratului Școlar Județean Galați a reieșit faptul că Judecătoria Galați, prin hotărârea civilă nr. 6041/09.09.2016 a suplinit consimțământul petentului în vederea înscrierii fiicei celei mici la cursurile școlii, hotărârea referindu-se inclusiv la frecventarea orelor de religie. Se mai arată faptul că, în lipsa acordului petentului, ambele minore pot participa la orele de religie, fără a fi înscrise în catalog.

**5.19** Prin punctul de vedere formulat de către școală și înregistrat la CNCD sub nr. 2727/12.05.2017 se subliniază faptul că nu ar fi fost în interesul copilului abia înscris la școală, să fie scos din clasă și lăsat sub supravegherea altui cadru didactic pe parcursul orei respective. Cu privire la fiica cea mare se arată faptul că aceasta nu a frecventat orele de religie pe parcursul claselor I-IV, tinându-se cont de refuzul manifestat de către petent.

**5.20** Colegiul director constată un conflict între părinți cu privire la exercitarea drepturilor părintești referitor la educația religioasă. În situația prezentată, unitatea școlară, indiferent ce decizie ar fi luat ar fi încălcat voința unuia dintre părinți. De asemenea, partea reclamată arată că fiica cea mică este prezentă la orele de religie, în sensul în care școala nu are posibilitatea de a asigura o activitate alternativă pentru intervalul orar în cauză. Prezența copilului mai mic la orele de religie se realizează din rațiuni ce țin de interesul copilului, în

sensul de a rămâne sub supraveghere pe perioada orei în cauză. Prin adresa nr. 995/16.05.2017 emisă de către școală și înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 2727/17.05.2017 se mai arată faptul că scoaterea din clasă a copilului ar fi fost traumatizantă pentru acesta în condițiile în care abia se acomoda cu colegii și cu cadrele didactice, venind după un an stat acasă.

**5.21** Spre deosebire de interpretarea Inspectoratului Școlar Județean Galați, Colegiul director reține că prin Hotărârea civilă nr. 6041/09.09.2016 instanța nu se pronunță și cu privire la diferendul dintre părinți referitor la participarea copiilor la ora de religie. C.N.C.D. nu are competență legală de a se pronunța cu privire la acest diferend, competența revenind exclusiv instanței de judecată. Până la soluționarea acestui diferend, școala are obligația de a asigura activități alternative copiilor pe perioada orei de religie.

**5.22 Colegiul director, cu cinci voturi (Theodora Bertzi, Gheorghiu Luminița, Cristian Jura, Popa Claudia Sorina, Maria Lazăr) pentru și două voturi împotriva (Dincă Ilie și Haller István), cu privire la cel de-al doilea capăt de cerere, constată că nu s-au săvârșit fapte de discriminare, copiii nefiind înscriși la ora de religie în lipsa consimțământului petentului.** Este adevărat că în fapt, copilul mai mic este prezent la orele de religie din considerente de supraveghere pe perioada în cauză. Colegiul recomandă părții reclamate ca pe viitor să asigure activități alternative copilului pentru perioada orei de religie, până la lămurirea diferendului dintre părinți pe cale amiabilă sau în instanța de judecată. De asemenea, Colegiul constată că nu există un raport de cauzalitate între criteriul invocat de către petent, acela de tată divorțat și fapta supusă analizei.

**5.23** Cu privire la înscrierea copilului la școală, Colegiul director apreciază că instanța s-a pronunțat cu privire la acest aspect. Judecătoria Galați, prin hotărârea civilă nr. 6041/09.09.2016 pronunțată în dosarul nr. 18048/233/2016 a suplinit consimțământul petentului în vederea înscrierii la cursurile unității școlare reclamate.

**5.24** Petentul arată faptul că nu a fost de acord cu înscrierea copilului la această unitate școlară. Colegiul director reține faptul că măsura a fost luată ca urmare a unei hotărâri judecătorești, ținându-se cont și de faptul că această unitate școlară este școala de circumscripție iar sora cea mare a minorei învață în aceeași școală. **Cu unanimitate de voturi, Colegiul director, apreciază că nu s-au săvârșit fapte de discriminare cu privire la acest aspect.**

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată,

### **COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:**

1. Admite excepția tardivității cu privire la faptele anterioare datei de 17.11.2015;
2. Admite lipsa competenței CNCD cu privire la săvârșirea unor fapte de natură penală, respectiv fals intelectual și abuz în serviciu, apreciind că analiza unor asemenea fapte este de competența organelor de urmărire penală;
3. Referitor la faptul că petentul nu a fost informat de excursie organizată în perioada 21-23 octombrie 2016, Colegiul Director consideră că nu au fost săvârșite fapte de discriminare și că nu există obligativitatea școlii să îl informeze pe petent - cinci voturi pentru (Theodora Bertzi, Ilie Dincă, Gheorghiu Luminița, Popa Claudia Sorina, Maria Lazăr) și două voturi împotriva (Haller István și Jura Cristian);
4. Cu privire la înscrierea copiilor la ora de religie, Colegiul Director consideră că nu s-au săvârșit fapte de discriminare – cinci voturi pentru (Theodora Bertzi, Gheorghiu



- Luminița, Cristian Jura, Popa Claudia Sorina, Maria Lazăr) pentru și două voturi împotriva (Dincă Ilie și Haller István);
5. Cu privire la înscrierea unuia dintre copiii petentului în clasa I-a fără acordul tatălui, Colegiul director, apreciază că nu s-au săvârșit fapte de discriminare cu unanimitate de voturi;
  6. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;
  7. O copie a hotărârii se va transmite părților:
- a) [REDACTED]
  - b) [REDACTED] Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", str. Mihail Sadoveanu, nr.11, loc. Galați, Jud. Galați

#### VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

#### VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

#### Membrii Colegiului Director prezenți la ședință :

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MARIA LAZĂR – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru



**Notă:** prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Membrii Colegiului Director Bertzi Theodora, Gheorghiu Luminița și Popa Claudia Sorina au fost de acord să se aplice semnătura electronică.

**Opinie separată exprimată de Haller István și Jura Cristian privind capătul de cerere referitor la neinformarea tatălui despre excursia copilului:**

**O.S. 1 - 5.1.** În fapt constatăm că petentul, tată divorțat, nu a fost informat privind participarea la excursie a copilului, deși a solicitat să primească astfel de informații de la școala unde reclamatul are calitate de director. Excursia a fost organizată de școală.

**O.S. 1 - 5.2. O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

**O.S. 1 - 5.3.** Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

**O.S. 1 - 5.4.** Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

**O.S. 1 - 5.5.** În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

**O.S. 1 - 5.6.** Constatăm că din punctul de vedere al obligațiilor și drepturilor față de copii, părinții de află în situație comparabilă. Prin urmare informarea doar a mamei, nu și a tatălui, în situația în care părinții trăiesc separat, și tata solicită în mod expres informații privind copilul, reprezintă diferențiere.

**O.S. 1 - 5.7.** Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

**O.S. 1 - 5.8.** Constatăm că școala nu a invocat un alt motiv privind neinformarea tatălui decât cel arătat de reclamat, și anume că este tată divorțat. Având în vedere prevederile art. 20 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000** („Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.”), totodată și jurisprudența CEDO în domeniul inversării sarcinii probei (ex. **Nachova și alții împotriva Bulgariei**, 6 iulie 2005), se constată că diferențierea este bazată pe criteriul de gen coroborat cu cel al statutului marital (divorțat).

**O.S. 1 - 5.9.** O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

**O.S. 1 - 5.10.** CEDO, în cauza **Savez crkava „Riječ života” și alții împotriva Croatiei** (9 decembrie 2010), arată cu trebuie interpretată noțiunea de drept:

„Protocolul nr. 12 extinde domeniul protejării, nu doar la «orice drept prevăzut de lege», cum sugerează textul primului paragraf, dar și dincolo de asta. Rezultă în special din articolul 2 care prevede că nimeni nu poate fi discriminat de către o autoritate publică. Conform Raportului explicativ al art. 1 din Protocolul nr. 12, domeniul protecției acoperă patru cazuri, în particular când o persoană este discriminată

«i. în a se bucura de orice drept asigurat în mod specific unei persoane conform legislației naționale;

ii. în a se bucura de un drept care se poate deduce din obligația clară a unei autorități publice în temeiul legislației naționale;

iii. de către o autoritate publică în exercitarea puterii discreționare (spre exemplu acordarea unor subvenții);

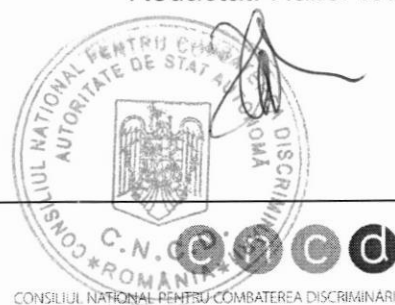
iv. prin orice alt act sau omisiune de către o autoritate publică (spre exemplu comportamentul autorităților de impunere a respectării legii când controlează o rebeliune).»

Raportul explicativ clarifică ulterior că «se consideră inutilă specificarea care dintre aceste patru elemente sunt acoperite de primul și care de cel de-al doilea articol. Cele două sunt complementare și efectul lor combinat este că toate cele patru elemente să fie acoperite de art. 1. De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că distincțiile dintre categoriile i-iv nu sunt clare și că sistemele juridice naționale pot avea diferite abordări cu privire la incidența cazurilor cu privire la categorii.» (**Savez crkava „Riječ života” și alții împotriva Croatiei**, 9 decembrie 2010, §104).

**O.S. 1 - 5.11.** Nu se poate accepta ideea că mama ar fi avut obligația să-și informeze fostul soț despre excursia organizată de școală, când o astfel de obligație nu este formulată față de mamă. Privind activitățile extrașcolare organizate în cadrul școlilor, **Ordinul MEN nr. 5115/2014** prevede următoarele: „Dirigintele desfășoară activități educative extrașcolare, activități pe care le stabilește după consultarea elevilor și a părinților, în concordanță cu specificul vârstei și nevoilor identificate pentru colectivul respectiv de elevi.” (art. 65 alin. 5). Totodată ordinul mai prevede: „Pentru a se asigura o comunicare constantă, promptă și eficientă cu părinții, dirigintele realizează activități de suport educațional și consiliere pentru părinți, tutori sau susținătorii legali.” (art. 66 alin. 1). Constatăm nu doar că nu a avut loc o consultare cu petentul, dar petentul nici măcar nu a fost informat privind activitatea extrașcolară educativă. Din această obligație de a consulta părinții apare dreptul părinților de a fi consultați, implicit de a fi informați. Consultarea nu înseamnă neapărat acordul părinților, astfel un părinte divorțat, care dorește să se impună doar din răzbunare împotriva părintelui celuilalt nu ar putea bloca participarea copilului la astfel de activități.

**O.S. 1 - 5.12.** În concluzie constatăm că neinformarea tatălui privind organizarea unei excursii organizate de școală pentru copil reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**, fiind o desosebire, excludere pe bază de sex și situație maritală care are ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de a fi informat privind activitățile extrașcolare ale copilului.

Redactat: Haller István



**Opinie separată exprimată de Dincă Ilie și Haller István privind capătul de cerere referitor la includerea copilului petentului la orele de religie:**

**O.S. 2 - 5.1.** În fapt, din înscrisurile depuse la dosar de părți constatăm că cererea pentru ore de religie s-a depus de mamă la data de 15.11.2016, după ce copiii petentului frecventau deja orele de religie.

**O.S. 2 - 5.2.** Sunt valabile cele arătate la pct. O.S. 1 - 5.2.-5.5.

**O.S. 2 - 5.3.** În hotărârea dată în cazul *Thlimmenos împotriva Greciei* din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

**O.S. 2 - 5.4.** În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

**O.S. 2 - 5.5.** În conformitate cu **Decizia Curții Constituționale nr. 669/2014**, copiii nu pot fi înscriși la orele de religie fără acordul scris al părinților.

**O.S. 2 - 5.6.** În consecință trebuie tratați diferit copiii ai căror părinți au optat în scris pentru orele de religie comparativ cu copii ai căror părinți nu au exprimat o astfel de opțiune.

**O.S. 2 - 5.7.** Astfel faptul că până la data depunerii cererii de către mamă, 15.11.2016, copiii petentului au frecventat orele de religie, reprezintă diferențiere conform celor arătate la pct. O.S. 2 - 5.4-5.8.

**O.S. 2 - 5.8.** Sunt valabile cele arătate la pct. O.S. 1 - 5.7.

**O.S. 2 - 5.9.** În situația în care părinți nu cer educație religioasă din partea școlii, se poate reține diferențiere bazată pe criteriul convingerii.

**O.S. 2 - 5.10.** Sunt valabile cele arătate la pct. O.S. 1 - 5.9.-5.10.

**O.S. 2 - 5.11.** Art. 9 alin. 1 din **Convenția europeană a drepturilor omului** stabilește: „Orice persoană are dreptul la libertate de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerile, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.” **Protocolul adițional nr. 1**, la art. 2, prevede: „Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și învățământului, va respecta dreptul părinților de a asigura această educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice.”

**O.S. 2 - 5.12.** Înscrierea copiilor la orele de religie, fără acordul scris al părinților (măcar unuia dintre părinți), este contrară dreptului părinților de a asigura educație conform convingerilor lor, încalcă astfel dreptul la libertatea de conștiință și dreptul la instruire.

**O.S. 2 - 5.13.** În concluzie fapta reclamatului, supusă analizei, reprezintă o deosebire, pe bază de convingeri, care are ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței și exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la libertatea de conștiință și dreptul la instruire, astfel sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1.

**O.S. 2 - 5.14.** Conform art. 2 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

**O.S. 2 - 5.15.** Reclamatul, obligând copii petentului să participe la ora de religie, fără o cerere scrisă din partea unuia dintre părinți, reprezintă un comportament activ care, prin

efectele pe care le generează, a defavorizat nejustificat, a supus unui tratament injust copii petentului, față de ceilalți copii, ale căror părinți au solicitat participarea la orele de religie. Astfel sunt incidente și cele prevăzute la art. 2 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**.



Redactat: Haller István

